

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

Additio. Canones quidam Concilij Claromontani sub Urbano secundo nunc primùm eduntur. De censu annuo Episcoporum, quem ex Altaribus recipere debent. Emendatus & illustratus canon quartus Concilij ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

millesimo quingentesimo vigesimo secundo, & pro Cardinale Farnesio anno millesimo quingentesimo trigesimo nono. Dein Reges eam curam delegarunt Curiae Parliamenti: quae modificationes tum primùm auxit annis millesimo quingentesimo quadragesimo secundo & quadragesimo septimo, arrepto lato pro facultatibus Cardinalium Sadoleti & sancti Georgij.

ADDITIO

STEPHANI BALUZII.

Duo Concilia generalia ab Urbano secundo celebrata esse in Gallias adnotat Ivo Carnotensis in loco paulò antè laudato, Claromontanum videlicet, & Nemaufense, ut explicat illustrissimus Archiepiscopus. Verùm non agitur illic de Concilio Claromontano, quod anno superiore habitum fuerat, sed de Turonensi & Nemaufensi. Ea tamen nos occasione usi in prima librorum istorum editione, canones aliquot Claromontani Concilij heic edidimus, quos in ista quoque exhiberi debere visum est, ne quid deesset ex prima editione.

CONCILIVM CLAROMONTANVM

HABITVM ANNO MXXCV.

Ex peruetusto codice MS. monasterij Anianensis in diocesi Monsielensi.

ANNO dominicæ incarnationis MXXCV. Indictione III. XIIII. Kal. Decemb. celebrata est apud Claromontem Arvernæ synodus, præsentate Domino Urbano Papa, confidentibus diversarum provinciarum Archiepiscopis numero XI. cum Episcopis LXXXII. Abbatibus innumeris. Die igitur quarta de laicis quæstio facta est, qui morientibus Episcopis, sive aliis Clericis, res defunctorum in vasas Ecclesiæ pauperibus subripiebant: contra quos commune Concilij totius anathema prolatum est, Papa ipso hujusmodi promulgante sententiam.

I. Si quis, post interdicti præsentis cognitionem, Episcoporum, seu Presbyterorum, aut aliorum Clericorum res invaserit, usque ad satisfactionem excommunicetur. Episcoporum verò deficientium res per Archipresbyterorum seu Archidiaconorum manus, aut secundum mortuorum iudicium, pro ipsorum salute in elemosynas dispensentur, aut successori qui futurus est reserventur. Idipsum de Presbyterorum seu Clericorum aliorum rebus per Episcopum vel per supradictas personas, aut cui deficientes commiserint, fiat. Si quis autem adversus ista præsumpserit, anathema sit.

Factæ sunt etiam insequentibus diebus quæstiones de Clericis qui per Gallias Archipresbyterorum seu Archidiaconorum & Decanorum dignitatibus utebantur, cum eorum aliqui in primo tantùm gradu consistenter. Præceptum itaque est:

II. Nullus Episcopus in Ecclesiâ sua, nisi Diaconus sit, Archidiaconum instituere. nec Archipresbyterum aut Decanum, nisi Presbyter sit, ordinare præ-

Ap. Gratian. dist. 60. cap. Nullus Episcopus.

sumat. Quod ut districtius teneatur, auctoritate apostolica prohibemus & interdicimus.

Quæstum est etiam de Episcopis qui Altaria monasterijs data frequenter redimi pecunia compellebant. Decretum itaque est.

III. Quia quidam simoniacæ pravitate ramus in Galliarum partibus jam diutiùs inolevit, ut Ecclesiæ vel decimæ, quæ vulgari vocabulo apud eos Altaria nuncupantur, monasterijs data, sæpius ab Episcopis sub palliata avaritia vendantur, mortuis nimirum seu mutatis Clericis, quos Personas vocant, nos, auctore Deo, venalitatem omnem tam ex rebus quàm ex ministerijs ecclesiasticis propellentes, hoc ulterius fieri auctoritate apostolica prohibemus; sicut etiam præbendas omnes venundandas interdiximus. Porro quæcunque Altaria vel decimæ ab annis triginta & supra hujuscemodi redemptione monasteria possident, se noscuntur, quietè deinceps & sine molestia qualibet eis possidenda firmamus. salvo utique Episcoporum censu annuo quem ex eisdem Altaribus habere soliti sunt.

IV. Sanè quia monachorum quidam Episcopis jus suum auferre contendunt, statuimus ne in parochialibus Ecclesiis quos tenent, absque Episcoporum consilio Presbyteros collocent. Sed Episcopi parochiæ curam, cum Abbatum consensu, Sacerdoti committant; ut ejusmodi Sacerdotes de plebis quidem cura Episcopo rationem reddant, Abbati verò pro rebus temporalibus ad monasterium pertinentibus debitam subjectionem exhibeant, & sic cuique sua jura ferventur.

V. Confirmata sunt in eodem Concilio capitula superiorum omnium Conciliorum quæ per eundem Papam aut Melphicæ, aut Beneventi, aut Troje, aut Placentiæ celebrata sunt.

VI. Depositi sunt, propter ordinationem infra annos factam, Episcopi duo: sed iidem ipsi, totius Concilij precibus, in fine synodi restituti, promittentibus omnibus Episcopis ab hujusmodi ordinatione se ulterius cessaturos.

VII. Lugdunenſis Ecclesiæ primatus restitutus est super Lugdunenſem, Senonenſem, Turonenſem, & Rothomagenſem provincias. Turonensium metropoli citerioris Britannia restituta facta est.

VIII. Item etiam expeditio facta est & constituta est equitum & peditum ad Hierusalem & alias Asia Ecclesiis à Sarracenorum potestate erundas. Et in eorum bonis usque ad reditum pax continua promulgata.

IX. Et quia pleræque Galliarum regiones alimenterum inopia laborabant, indictum est treugam usque ad annos tres villanis & mercatoribus esse continuam, Militibus verò à quinta feria usque ad Dominicam per singulas hebdomadas observandam, Clericis autem, & monachis, omnibus æquè temporibus, ac primùm peregrinis ad loca facta tendentibus.

NOTÆ

STEPHANI BALUZII.

CAN. III.] Repetitus est ad verbum hic canon in Concilio Nemaufensi; referturque à Gratiano 1. q. 1. c. *Quæstium*. Concilium istud Nemaufense publicè juris fecit vir optimus & eruditissimus Dacherius in tomo quarto Spicilegij, ex apographo quod multo-

rum manibus terebatur, & in meas quoque pervenerat. Verum tot mendis scater apographum illud ut dici vix possit. Sanè graviter peccatum est in hoc canone, in his verbis: *Salvo utique censu annuo quem ex eisdem Altaribus habere soliti sunt.* Quo loco desesse aliquid manifestum est; legendumque *salvo utique Episcoporum censu annuo* &c. admonet codex MS. duplex sancti Albini Andegavensis, uterque vetus; itemque Gratianus in dicto cap. *Questum.* Quo etiam modo legi debere docet, præter auctoritatem horum canonum Synodi Claromontanæ, Paschalis secundus in epistola ad Ivonem Carnotensem & Rannulfum Santonensem Episcopos: qua edita quidem est in Notis ad Goffridum Vindocinensem, sed mutila in hoc loco; ideoque fortassis operæ pretium fuerit eam rursus edi ex pervetusto codice MS. sancti Albini Andegavensis. Unde colligitur falli virum eruditissimum Antonium Dadinum Altesertam, dum nimis credens Goffrido Vindocinensi, asserere non dubitat clausulam illam canonici Claromontano fuisse adjectam commento Episcoporum, qui peccandi simulum & auctoritatem querebant. Hæc sunt verba Paschalis.

*PASCHALIS Episcopus servus servorum Dei, venerabilibus Episcopis Ivoni Carnotensi & Rannulfo Santonensi salutem & apostolicam benedictionem. Iuxta sanctorum canonum sanctiones non ignotum esse vobis credimus quid ulionis maneat ecclesiastici ordinis viros apostolica sedis decreta spernentes. Ipsi enim Arvernensi Concilio assuistis: in quo præsentente prædecessore nostro bona memoria Papa Urbano, considerantibus Galliarum Episcopis, decretum est ut Altitia que ab annis xxx. & supra sub vicariorum redemptione monasteria possedisse noscuntur, quiete deinceps & sine molestia qualibet monasteriis ipsis firma permaneant. Salvo utique Episcoporum * censu annuo quem ex eisdem Altaribus habere soliti sunt. Vos autem huic simplicitati incongruas duplicitates innectitis, & Personarum redemptionem mutatis nominibus extorquere conamini. Unde oportet nos hujusmodi versutis sinceritate veritatis apostolica obviare. Præcipimus ergo ut decretum illud omnino integrè teneatur, nec super illud quicquam ulterius pro eisdem Altaribus exigatis. Sanè quod vobis dicimus, ceteris quoque Galliarum Episcopis erga suarum diocesum monasteria præcipimus observandum. Datum Rome 11. Idus Martij.*

Extant in eodem codice sancti Albini literæ Gaufridi Episcopi Carnotensis, apostolicæ sedis Legati; quibus prohibet ne deinceps Archidiaconus & Decanus Ecclesiæ Andegavensis annuum censum exigant à monachis sancti Albini pro Ecclesiâ Legionensi, qua est apud Andegavos, & à monasterio sancti Albini pendet. Et haud dubiè annuus ille census, quem ij viri exigebant à monachis S. Albini, diversus erat à censu annuo quem Episcopis conservavit canon Claromontanus. Nam epistola illa Gaufridi in codice sancti Albini descripta est statim post epistolam Paschalis secundi Papæ.

Gaufridus Dei gratia Carnotensis Episcopus, apostolica sedis Legatus, R. venerabilis Andegavensis Ecclesiæ Archidiacono, & Hu. Decano, salutem in Domino. Quod à sanctis patribus inhibuitum est, & à Romana sedis Pontificibus solemniter sub anathemate condemnatum, nobis aut vobis retrahere non licet, nec à quoquam minore debet rescindi. Quapropter eam pravam & antiquam consuetudinem, de relevandis post decessum alicujus Persona Ecclesiæ, à beata memoria Papa Urbano & ejus successore Domino Pas-

chali dudum prorsus abolitam & damnatam innovare, vel restituere, vel ejus aliquam adinvenire compositionem, planè simoniacum est, & hæreses ab omnibus improbandam noiam incurrit. Unde vestra fraternitati apostolica auctoritate & nostra per præsentia scripta mandando præcipimus quatinus abominabilem illam & ignominiosam consuetudinem de annuo censu apud Legionem à fratribus nostris monachis beati Albini exigendo prorsus omitatis, & interdictum quod in prædicti loci Ecclesiâ pro extorquendo hujusmodi censu promulgastis, post acceptas has literas sine dilatione solvatis, & ne ulterius ad nos prædicti monachi faugentur hujus rei causa, modis omnibus caveatis. Alioquin flagitij tanti piaculum graviter in vos compellemur ulcisci.

CAN. IV.] Repetitus quoque est ad verbum hic canon in eodem Concilio Nemaufensi; extatque apud Gratianum 16. q. 2. c. *Sanè quia.* Refertur autem in epistola Eugenij III. quæ nunc primum editur ex Chartulario Archiepiscopi Narbonensis, data ad Tomeriemsem & Crassensem Abbates in prima Narbonensi.

Eugenius Episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis sancti Poncy & Crasseni Abbatibus, salutem & apostolicam benedictionem. Grave nimis est sedis apostolicæ mandatis dura cervice resistere, & ejus constitutiones velle in irritum revocare. Per alia siquidem scripta sollicitudini vestre mandavimus ut excommunicatos venerabilis fratris nostri Petri Narbonensis Archiepiscopi nequaquam suscipere, & de substituendis Sacerdotibus in parochialibus vestris Ecclesiis, quas in provincia ipsis habetis, decretum prædecessoris nostri sanctæ memoria Urbani Papæ firmiter servare. Quod nimirum tale est. Sanè quia monachorum quidam Episcopi jus suum auferte contendunt, statuimus ne in parochialibus Ecclesiis quas tenent, absque consilio Episcoporum Prelbyteros collocent; sed Episcopi parochiæ curam cum Abbatum consensu Sacerdoti committant, ut hujusmodi Sacerdotes de plebis quidem cura Episcopis respondeant, Abbati verò pro rebus temporalibus ad monasterium pertinentibus debitam subjectionem exhibeant, & sic sua cuique jura serventur. Vos verò, sicut ex iterata ipsius fratris nostri conqueitione accepimus, neque ipsius interdictum neque decretum ipsum servare ullatenus voluistis. Per iterata itaque vobis scripta mandamus & mandando præcipimus quatinus & à consortio excommunicatorum memorati fratris nostri omnino abstineatis, & in vestris Ecclesiis, quas in ejus episcopatu habetis, absque ipsius consensu Presbyteros minime collocetis. Alioquin nos & ipsos Presbyteros excommunicandi & Ecclesias interdicens et auctoritatem concessimus. Data Roma apud sanctum Petrum 14. Idus Martij.

Tum in epistola generali ad universos monachos per episcopatum Narbonensem constitutos eundem canonem, quem ab Urbano secundo in Arvernensi Concilio statutum esse docet, prorsus observari jubet. Editur autem nunc primum ea epistola ex eodem Chartulario.

Eugenius Episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, & aliis monachis per episcopatum Narbonensem constitutis, salutem & apostolicam benedictionem. Quoniam quidam monachorum Episcopis jus suum auferre contendunt, à venerabilis memoria Urbano prædecessore nostro in Arvernensi Concilio statutum est ne in parochialibus Ecclesiis quas tenent, absque consilio Episcoporum Presbyteros collo-

Alteserta lib. 4. differat. jur. canon. cap. 8.

* In codice S. Albini scriptum est: *salvo utique censu annuo quem ex eisdem Altaribus habere soliti sunt.* Manu istam suppare, si dicitur, s. v. dicitur.

cent, sed Episcopi parochia curam cum Abbatum consensu Sacerdoti committant; ne huiusmodi Sacerdotes de plebis quidem cura Episcopis rationem reddant, Abbati vero pro rebus temporalibus ad monasterium pertinentibus debitam subiectionem exhibeant. Quia ergo iustitia ac rationis ordo suadet ut qui à successoribus sua desiderat mandata seu instituta servari, decessoris sui voluntatem & statuta custodiat, per presentia vobis scripta mandamus quatenus Presbyteros quos in parochialibus eius Ecclesiis collocatis, venerabili fratri nostro Petro Narbonensi Archiepiscopo presentetis: ut, si idonei fuerint, animarum curam, sicut statutum est, ab eo suscipiant. Nihilominus quoque vobis presentium auctoritate mandamus ut oblationum & decimarum portionem, quæ à populo provenit, & secundum statuta canonum ad jus Archiepiscopi spectare dinoscitur, exceptis his quæ vobis à sede apostolica specialiter de his indulta sunt, ei absque contradictione aliqua persolvatis. Præterea quoniam ad aures nostras perlatum est quòd quidam ex vobis parvulos solenniter baptizare, laicis penitentias & Eucharistiam contra sua professionis regulam dare presumpserunt, presentium auctoritate omnimodis prohibemus ne de cetero id attentare presumant. Alioquin nos eidem fratri nostro Archiepiscopo vestro potestatem concessimus ut in huiusmodi presumptores ecclesiastica severitatis censuram exerccet. Data Romæ apud sanctum Petrum 1 v. Idus Maij.

Literæ autem ad eosdem Abbates, quarum in prior epistola mentionem fecit Eugenius, sic habent in eodem Chartulario.

Eugenius Episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis sancti Poncij & Crassensi Abbatibus, salutem & apostolicam benedictionem. Ex conquectione venerabilis fratris nostri Petri Narbonensis Archiepiscopi & Canonicorum Ecclesia sue accepimus quòd in Ecclesiis quas in eju episcopatu tenetis, Capellanos absque conscientia eorum ponatis, & ab eis excommunicatos in vita & in morte recipitis. quod & rationi contrarium, & sanctorum patrum decretis omnino adversum esse dinoscitur. Quia ergo tanta presumptionis excessum dissimulare non possumus nec debemus, per presentia vobis scripta mandamus quatenus eorum excommunicatos de cetero nullatenus recipiatis, & de substituendis Presbyteris in parochialibus vestris Ecclesiis, quas in eodem episcopatu habetis, prædecessoris nostri sanctæ memoria Urbani Pape constitutum firmiter teneatis; ut videlicet vos ipsi Presbyteros eligatis, & prædicto Archiepiscopo presentetis: quibus, si idonei fuerint, animarum curam committere debeat, ut de plebis cura ei respondeant, vobis vero pro rebus temporalibus debitam subiectionem exhibeant. Videte itaque ut hoc mandatum nostrum ita efficere studeatis ne iteratus clamor exinde ad aures nostras debeat pervenire. Data Ferentini 111. Idus Aprilis.

Major fuit monachorum Engolismensium reverentia quam Narbonensium. Quod abundè patebit ex editione Actorum quæ extant in Chartulario monasterij sancti Amantij de Buxia in diocesi Engolismensi.

Quando Americus Capellanus Ecclesia sancti Clementis de Cassanolo perrexit in Ierusalem cum Comite Piellavensi, remansit ipsa Ecclesia sine Capellano. Monachus autem sancti Amantij, Isterius nomine, qui Obedientiam illam tenebat, venit ad Petrum Episcopum, quærens ab eo dari sibi aliquem Presbyterum qui in Ecclesia illa cantaret. Episcopus vero non habens quem mitteret, prædicto monacho Isterio ut lo-

co Americi præfata Ecclesia Capellanium teneret præcepit, & facere omnia quæ Presbyter facere in Ecclesia debet iussit, scilicet Missas celebrare, penitentias dare, infirmos visitare, mortuos sepelire, & hoc tandem donec ipse Presbyterum per manum suam secundum voluntatem suam mitteret qui in Ecclesia ipsa cantaret.

Quod autem in hoc canone Claromontano præcipitur ut Presbyteri in parochiis monachorum instituti de plebis cura rationem reddant Episcopo, discedere ab hoc loco non possum quin addam verba Gulielmi Episcopi Cadurcensis, quæ accurate docent quidnam Presbyteris illis inculceret. Instituta erat controversia de Ecclesia sancti Stephani Vairiacensis apud Caducos inter Ebalum de Turena Abbatem Tutelensem & Presbyterum quendam nomine Petrum. Ea tandem composita est Divonæ Cadurcorum anno MCXIII. adjudicatâ Ecclesiâ Abbati & monasterio Tuteleni, iussu Gerardi Episcopi Engolismensis sedis apostolicæ Legati, ac consentiente Leodegario Biturigum Archiepiscopo. Ait verò Gulielmus Episcopus Cadurcensis: Hac autem redditiō, donatio, atque concessio ita facta est, ut electione & providentia Tutelenis Abbatis & monachorum in sapeditâ Ecclesia sancti Stephani de Vairiaco Sacerdos ponatur, sed nobis presentetur, à nobis curam suscipiat animarum, nobis obedientiam promittat, de * Synodali censu & parata nobis respondeat, ad synodum nostram more ecclesiastico & ad Concilium Archidiaconi & ad communiam nostram iuxta consuetudinem Cadurcensis patria veniat. Hæ Gulielmi Cadurcensis Episcopi literæ extant in Chartulario Ecclesiæ Tutelenis. Renovatus autem est hic canon Claromontanus in Concilio Lateranensi sub Callisto II. ut illic adnotabimus. Ceterum heic adnotandum est, huic canonis Claromontano imputandam esse originem juris quò hodie utuntur Abbates, quoties Beneficia vacant quibus animarum cura imminet, quæque ab eorum monasteriis pendet. Destinant enim virum huic ministerio, quem Episcopo presentant. Tum verò Episcopus eum in Beneficio instituit, si idoneus repertus fuerit.

CAN. VII. J Decretum Urbani secundi in hac Synodo Claromontana editum pro primatu Lugdunensi ex MS. codice Lugdunensi primus in lucem emisit illustrissimus Archiepiscopus, cum eruditissima dissertatione de Primatibus. Hanc dignitatem Gregorius VII. contulit Archiepiscopo Lugdunensi Gebuino, postquam is cum Gregorio redierat in gratiam, ut ipsemet Gebuinus scribit ad Rodulfum Archiepiscopum Turonensem: Veruntamen sciatis nos postea Romam perrexisse, & gratiam Domni Apostolici, quam quidam occasione litigij Pictavensis subtraxisse videbantur, pleniter & ut credimus, irretractabiliter suscepisse: sicut videre potestis in privilegio nobis ab eo facto, quo confirmat cetera Lugdunensium dignitatum privilegia. Nos enim vobis illud mittimus, quia præcepit Dominus Papa ut in Ecclesia vestra & in Ecclesiis suffraganeorum vestrorum scriberetur in testimonium. Eas literas integras nuper dedimus in appendice libri de Primatibus, itemque alias ejusdem Gebuini ad eundem Rodulfum & suffraganeos ejus, in quibus eos laudat quòd Ecclesiam Lugdunensem matrem & dominam more bonæ seculi vocarent. Ceterum ei Lugdunensium dignitati acriter resistunt Senonenses. Extat autem ea de re gravis epistola à Ludovico VI. Rege Francorum scripta ad Callistum II. Papam, quæ edita est in tomo III. Spicilegij

cilegij Dacheriani pag. 147. & postea in appendice libri de Primatibus titulo XIV.

CITERIORIS BRITANNIÆ. J Mirum est quod heie dicitur, Turonensi metropoli factam esse in Synodo Claromontana restitutionem citerioris Britannia. Nam ea suam Archiepiscopum per multum ævi habuit post hanc synodum, ut adnotatum est in capite XLVI. libri quinti, qua de re nos plura, Deo juvante, dicemus ad Hildebertum. Sed multa per eas tempestates decernebantur in synodis quorum usus non adeo facile obtinebat. Exemplo sit vel unicus hic canon Claromontanus. Tameñ enim Vrbanus provinciam Senonensem subjecisset Lugdunensi, serò id observatum fuit. Quoad verò Britanniam, jam ostendimus sub Innocentio demum tertio eam ad officium rediisse. Et apud Beslyum in Probationibus historiae Comitum Pictavensum pag. 414. extant acta quadam, data recenter post Concilium Claromontanum, anno nimirum M X C VI. Indictione IV. VI. Non. Martij, quibus subscribit Rollandus Dolensis Archiepiscopus.

ITEM ALII CANONES CONCILII CLAROMONTANI.

Ex veteri codice MS. illustrissimi viri PETRI DE MARCA Archiepiscopi Patiensis.

VRBANVS II. IN CONCILIO CLARIMONTIS. Ea qua à sanctis patribus de simoniaco statuta sunt, nos quoque sancti Spiritus iudicio & apostolica auctoritate firmamus. Quidquid igitur in sacris ordinibus, vel in ecclesiasticis rebus, vel data vel promissa pecunia adquisitum est, nos irritum esse nullasque vires obtinere censemus. Si qui tamen à simoniaco non simoniaco ordinati sunt, siquidem probare poterint se, cum ordinarentur, eos necesse simoniacos, & si tunc pro catholicis habebantur in Ecclesia, talium ordinationes misericorditer sustinemus, si tamen laudabilis eos vita commendat. Qui vero scilicet se à simoniaco consecrari imò execrari permiserint vel passi sunt, eorum consecrationem omnino irritam esse decernimus. Quicumque sanè cupiditate parentum, cum adhuc parvuli essent, Ecclesias vel Ecclesiarum beneficia per pecunias adepti sunt, postquam eas omnino dimiserint, si canonicè in eis vivere voluerint, pro misericordia ibidem eos esse concedimus, neque pro hoc factò à sacris ordinibus remouemus, si alias digni invenimur.

Illi verò qui per se ipsos, cum jam maioris essent ætatis, nefanda cupiditate ducti, eas emerunt, si in aliis Ecclesiis canonicè vivere voluerint, servatis propriis ordinibus pro magna misericordia inibi eos ministrare permitimus. Quòd si ad alias fortasse transferri non poterunt, & in eisdem canonicè vivere promiserint, minoribus ordinibus contenti, ad sacros ordines non accedant. Salva tamen in omnibus apostolica sedis auctoritate. Si qui tamen ante empionem catholicè ordinati sunt, cum ea qua emerunt dimiserint, & vitam canonicam egerint, in suis gradibus permittantur, nisi forte ejusmodi Ecclesia sit ut ibi primum locum debeant obtinere. Primum enim vel singularem vel prapositionem vel officij locum in emptis Ecclesiis eos habere non patimur.

ET INFRA. Quamvis autem misericordia Tom. II.

intuitu, magnaque necessitate urgente, hanc in sacris ordinibus dispensationem constituerimus, nullum tamen præjudicium sacris canonibus fieri volumus; sed obtineant proprium robur, & cessante necessitate, illud quoque cesserit quod factum est pro necessitate.

ITEM. Illud quoque precipimus, ut pro christomate, & baptismo, & sepultura, nihil unquam exigatur.

ITEM POST ALIA. Illud summo opere & apostolice auctoritatis privilegio prohibentes, ut nullus in clericali ordine constitutus, nullusque monachus, episcopus aut abbas aut cujuslibet ecclesiastica dignitatis investituram de manu laici suscipere audeat. Quòd si presumpserit, depositione multetur.

NOTÆ.

Hi canones maxima ex parte sumpti sunt ex Concilio Placentino, quod præterito mensè Martio Urbanus celebraverat in Longobardia. Repetiti autem fuerunt in hoc Concilio Claromontano; ut fidem facit, præter canones Anianenses supra descriptos, Bertholdus Constantiensis in Chronico: In hac Synodo (Claromontana) Dominus Papa eadem statuta qua & in præterita Synodo Placentina confirmavit.

Quinam autem Episcopi & Cardinales huic Concilio interfuerint, longum esset recensere, neque facile numerus eorum iniri potest. Illustriores nominant monachi Majoris-monasterij Turonensis in sua Narratione; de qua mentio facta est in capite XLVI. libri quinti.

CAPVT XXXII.

Synopsis.

I. De convocacione Conciliorum regiarum. Enumeratio eorum qua supra dicta sunt.

II. Reges semper retinuerunt convocacionem horum Conciliorum. Varia eorum nomina. Curia, Parlamentum, &c.

III. Conventus habitii propter res ecclesiasticas sub tertia Regum nostrorum dynastia non condebantur canones. Ratio hujus instituti investigatur. Mansit tamen sua auctoritas Conciliis regijs. Probatur ex Glabro.

IV. Item ex Sugerio. Religiosi viri apud Sugerium, & religiosi laici apud Glabrum. Probatur etiam ex auctore vite sancti Bernardi, & ex Arnulpho Lexoviensi.

I. NVNC inspiciendum est tertium caput observationum quas proposuimus in capite superiori, convocatio nimirum synodorum regiarum. Iam antea monuimus eas fuisse distinctas ab ecclesiasticis, ex eo capite, quòd ista de causis singularibus cognoscebant, Concilia verò regia causas generales tractabant, qua pertinent ad disciplinam & politiam Ecclesie & Reipublice; adeo ut si quæpiam synodus ecclesiastica novos canones condidisset, non antè rati erant quàm in Concilio examinati & à Principe confirmati fuissent. Adnotavimus